

Emmy
Hennings

Cejch

Tato kniha vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.

© Rubato, 2024

Translation © Marie Voslářová, 2024

ISBN 978-80-88641-09-4

Díl první

Chci začít ve jménu Bezejmenného, byť se od něj cítím tolik vzdálená. Právě z toho důvodu: v jeho jménu. Bezejmenné je první a poslední příčinou mé existence. Tuším v něm příčinu existence všech lidí. Což je jen má vírou naplněná domněnka, jinak nic. Já se však chci zamýšlet nad svou vlastní příčinou, nad sebou, neboť jsem sama ze sebe ještě nevystoupila.

Vidím totiž stále jen svýma vlastníma očima. Nesmím si namlouvat, že vidím obecnýma očima. Nemyslím, že by kdo mohl za života vyměnit své osobní oči za jiné.

Přání obsáhnout vše je touha, pouhá moje touha, jinak nic. Ve skutečnosti už nedokážu nic pochopit, nic udržet, nic pojmout. Jako by se všechno rozpouštělo.

Jak dlouho mi trvalo, než jsem dospěla k tomu, abych si jednoho dne připustila: nejsem spořádaný člověk.

Svedl mě k takovému vyznání nějaký pád, případ, příhoda, náhoda? Můj Bůh náhoda není. Věčnost náhodou nazývat nemůžu. A přece mi bylo, jako by se mi náhoda stala osudem.

Náhoda nejspíš nemůže způsobit převrat. Náhod se děje tolik.

Jsem žena. Vzdávám se kontroly. Otázek „proč“ a „odkud“.

Vyznávám pouze „jak“.

Jak to bylo?

Každá příležitost mi byla propastí, nepropadla jsem se až dnes. Až dnes si uvědomuji, že jsem padala neustále. Ale teď, když jsem dole – níž už to možná ani nejde –, vidím: padala jsem. Mé narození byl pád anděla, který odpadl od Boha, a nyní znovu hledám...

Abych objasnila přítomnost, vzpomínám na minulost.

Vzpomínky ve mně žijí i po dnech, měsících, letech, pořád. Tak to je a tak to bude. Fakta, jak se říká viditelným dějům ve světě, ztratila význam. Jen duševní prožívání a znovuprožívání se řine dál. Což je pouze sentimentální iluze. Neboť kdybych dokázala prožívat dokonale, cožpak bych nezůstala u prvního setkání s prvním prožitkem? Zhroucená? Život se mě nejspíš jen dotkl, zavadil o mě. Jak je vůbec možné život přežít! Jak bolestně a rozcitlivě jsem tu teď uvízla! Vězím v životě? To, co uviděly mé oči, mi nezpůsobilo tolik bolesti jako to, co cítí mé srdce – nebo ať už cítí cokoliv.

Při vzpomínání se prohlubuje vina. Ale co naplat, když člověk tolik žije ve vzpomínkách? Ach, jak jsem nápadná a do očí bijící! Uvedla jsem se v pokušení. Pokouším se. Chci jen konstatovat. Kde jsem se pokoušela?

Kde jsem hledala?

Nic nemělo dobrý důvod. Dobrý důvod neměla ani moje cesta z Münsteru do Kolína nad Rýnem. A přesto jsem jela. Náhle jsem ztratila půdu pod nohama. Náhle? Cožpak není lhostejné, kde pobývám? V Kolíně mám stejně málo půdy i důvodů jako v Münsteru. Ba ne, tady ještě daleko míň.

V Münsteru se rozpadl divadelní soubor, ve kterém jsem účinkovala. Osmnáct herců se vydalo svou cestou. Kam šli, nevím. Jakou cestou jsem se měla vydat já? Nebyla jsem na budoucnost vůbec připravená. Mám ve zvyku až moc snít.

Nikdy by mě nenapadlo, že se soubor může rozpadnout. Že se jednoho dne může rozpadnout všechno. Kdo by si pomyslel, že si jednou každý půjde po svých! Cožpak jsme nedrželi spolu? Teď nemám stání a jsem neklidná. Posedlá, a nevím čím.

Vzpomínám si: v Münsteru mi připadalo, že nelze dál žít. Byla jsem na mizině. To přece ještě nemůže být důvod pro nežití... ale co. Neměla jsem sebemenší důvod se domnívat, že v Kolíně se mi bude žít líp.

Jestli je to vůbec nutné? No právě! Tato otázka se více než nabízí. Tato otázka ve mně žije neustále. Buší mi při ní srdce. Ale jsem naživu a musím vyhledávat život, ne smrt. Tak kde jsem tedy hledala?

V šest hodin večer vjel můj vlak do kolínské nádražní haly. Vůbec nemusel tolik pospíchat, aby mě vyložil, měla jsem totiž čas, jenom čas, jinak nic. S tímto časem jsem tedy klenutou nádražní halou pomalu vykročila do města.

Stála tu neochvějná kolínská katedrála; věže se tyčily do výše, pozlacené večerním sluncem. Tak krásné, jako by vysoké věže samy pozlacovaly nebe. Krása splývala a přelévala se, a já na okamžik nic jiného nežádala.

Vstoupila jsem do chrámu, kde je každý vítán. Jak šero tu bylo, a jak chladno. Pokladničky na milodary u vchodu mi připomněly, že nejsem jediná nuzačka na světě. Nejsou snad tyto pokladničky tichou výzvou bohatým, aby podle možností činili vše pro chudé?

Přepočítala jsem svých dvaadvácti feniků, upadla jsem do rozpaků a po jistém zvažování jsem pustila drobné zpátky do kapsy. Pomyslela jsem na sebe. Začala jsem hříchem nedbalosti. Jakmile jsem se ujistila, že je díra v kapse mého modrého saka dostatečně zajištěná špendlíkem, aby se nepárala dál, měla jsem za to, že jsem udělala dost, abych předešla svému vlastnímu úpadku. Tak lehkomyslná jsem.

Ach, taková úžasně vysoká klenba, a já si veškerou tou svátostí nosím svou nouzi, tak jako mě nikdy neopouští ani mé tělo.

Šedé šaty jsem si pečlivě upravila, a sice tím, že už natržený lem jsem si z nich odtrhla úplně. Protože jsem nevěděla, co s ním, odložila jsem ho u kamenných schůdků vedoucích k oltáři svatého Aloise.

Potom jsem před patronem mladých poklekla. Má na sobě čisté bílé šatky s krajkou a bytelnou černou spodničku, na níž se nešetřilo látkou. Moje šedá sukně působila tváří v tvář světci těsně a zamazaně. Nejspíš taková srovnání

nejsou na místě. Ale kromě porovnávání jsem neměla nic, k čemu bych se mohla upnout. Bylo mi smutno. Nevstávala jsem. Chtěla jsem zůstat na kolenou. Vzhlížela jsem ke světci, pokoušela jsem se vzchopit, abych mu přednesla naléhavou prosbu; nějakou člověk přece vždycky má.

Myslím, že to byl jakýsi pokus oslovit osud, a protože jsem netušila, kde se tento nachází, pokud vůbec existuje, bylo také lhostejné, před kým klečím. Zkrátka jsem řekla:

„Ó mocnosti, ty, která jsi,
nevím kde,
shlédni na mě,
neznámá mocnosti.“

Ach, jak podružná jsou slova! Vlastně jsem nechtěla říkat vůbec nic. Spíš jsem čekala, že bude něco řečeno mně. Čekala jsem odpověď, ale nic, vůbec nic se nepohnulo.

Zázrak se neudál. Moje osamělost byla tatáž jako předtím. Pak jsem si pomyslela, že bych to třeba mohla zkusit jinak. A zahlubala jsem se. Budu to zkoušet všemi způsoby.

Dumala jsem hodně dlouho. Srdce mi přitom minutu za minutou těžklo a připadalo mi, že v kostele je nesmírné ticho.

Bylo tam nesmírné ticho. Představovala jsem jediný neklid v němém světě. Už jsem to nemohla snést. Ze rtů mi splývala slova, mluvila sama od sebe, jako by přetékala nádoba a kapky padaly na zem.

Slyšela jsem se mluvit a vlastní hlas mi zněl cize, jako by mi nepatřil. Slyšela jsem stále se opakující větu: „Ten-

tokrát se nejedná o štěstí, pane Bože, to bych žádala příliš. Nejedná se o štěstí, pane Bože, o štěstí už ne. Jedná se o...“ – o co? O co tedy? Jako by bylo nutné, abych přišla sama sobě na pomoc, pokoušela jsem se usilovně zamyslet, o co by se mohlo jednat. Přemýšlela jsem nad tím v kolínské katedrále. Přemýšlím nad tím i dnes na ulici, na poště, v pokoji, na lavičkách a v čekárnách, všude, všude.

Tolik jsem se ještě nikdy nenapřemýšlela. Vždyť je to zvláštní: teď už se nejedná o štěstí. Nyní to zřejmě vím – ale věděla jsem to už tehdy v katedrále. Ó, mám dojem, že plácám páté přes deváté! S Bohem přece nejde vyjednávat, o to se jedná... Ó, měla bych se víc držet řádu.

Že se ho nedržím, v tom právě spočívá moje chyba. Vzpomínám si: nejednalo se o štěstí. Jednalo se o, ach, ještě jsem to nedovedla říct, jak se mi zdá.

Za mnou v katedrále zaznívaly kroky nepočetných věřících. Sluneční světlo, které dovnitř dopadalo pestrými skly, ztrácelo na síle a já pořád ještě nedostala žádnou odpověď. Stíny v zapadlých koutech kostela měkly a modraly. Čím víc se prohlubovaly, tím sklíčenější jsem byla.

Všichni ti svatí byli v suchu. Těm nikdo účty za nocleh nevystavuje, prolétlo mi hlavou.

Obrátila jsem se znovu ke svatému Aloisovi a pověděla mu:

„Svatý Aloisi, ty to máš dobré. Neobnosíš si šaty. Nepotřebuješ chleba. Můžeš si tu stát na podstavci. Nemusíš se trmácet z Penzigu u Zhořelce do Kremmenu. Ve žhnoucím slunci, po silnici. Tvé nohy zůstávají čisté. Pomysli na mě. Shlédni na mě. Mé nohy jsou uchozené a znavené. Neustále

je třeba někam chodit. Musím pořád chodit, poněvadž si nemůžu stoupnout na podstavec. Možná to není ten důvod, svatý Aloisi. Ty ten důvod asi znáš, jinak bys tu nejspíš nestál. Měj se mnou soucit, protože se tolik nachodím. Měj se mnou slitování, protože musím být člověkem. To je velice těžké. A je tak snadné odchýlit se od věčného Boha. Život se musí denně vydobývat, nemá to konce. Milý světče, napadlo mě a ptám se tě: je snad odchylením od Boha život? Kéž bychom nebyli k odchylování od Boha předurčeni. Ach, podléhat smrtelnosti! Je to příšerné a těžké. Můžeš mi věřit. Nechci se tě nějak dotknout, ale myslím, že je těžší pořád chodit po silnicích a obávat se odchylení od Boha než si tady v klidu stát na podstavci. Tys dosáhl všeho. Jestli to pro tebe také bylo tak těžké, promluv. Silnice je nesmírně rozpálená. Máme červenec, svatý Aloisi. Kostel je chladný... ach... Kde budu v srpnu? Jak daleko do té doby dojdu? Okolo i skrz. Ale čím to, že se vždycky pokračuje? Pokračuje se totiž vždycky, ať člověk chce, nebo ne. A já už vůbec nechci. To je právě ono. Ano.

Svatý Aloisi, já znám tvou minulost. Znáám tvou historii. Je mi, jako bych ji dokázala pochopit, jako bych jí rozuměla, přestože na tom podstavci nestojím. Patrone mladých, dokážeš ty pochopit moji minulost a moji současnost? Když současnost klečí před tebou a líčí ti veškerou svou bídu, dokážeš jí porozumět? Dá se takhle modlit? Pomoz mi, pomoz...“

Neřekla jsem samozřejmě všechno. Forma modlitby je mi cizí, a přece ve mně stálo napsáno všechno, co ve mně

je. Že by si to nedovedl přečíst? Nejspíš jsem nebyla dost srozumitelná. Byla jsem neurčitá, ach, já nevím...

Vím jen, že světec se svým smrtelně bledým obličejem zůstal bez hnutí. Jenže co vůbec chci? On přece nemůže sejít dolů. Ale něco takového jsem si představovala. Byla jsem tak nešťastná, že by mě ani na okamžik neudivilo, kdyby ke mně živý osobně sestoupil, aby mě utěšil, takže by se mi dál šlo lehčeji. Zřejmě bylo předurčeno, že se ke mně tohoto dne neskloní nic. Přitom by to bylo tolik zapotřebí.

S úzkostným tušením jsem opustila kostel a bezcílně bloumala ulicemi. Dokud svítilo slunce. Chtěla jsem milého slunce užít, dokud ještě mělo pár paprsků na rozdávání. Ale slunci je přece lhostejné, kdo těží z jeho tepla. Svítí na zlé i dobré. Nečiní nejmenšího rozdílu, božské slunce. Jak je velkorysý a nezištný! Je to šťastný div. Připadá mi, jako by na mně pokaždé ulpělo něco slunečních stop. Přála bych si jednou celé dny nepřemýšlet o ničem jiném než o slunci. Když myslím na slunce, zapomínám na svůj příběh a říkám, co ví celý svět. Ale nelze to opakovat dost často: slunce je krásné a dobrotivé. Možná se díky slunci jednou vše v dobré obrátí.

Vzpomínám si. Stojím na náměstí před katedrálou a hodiny sedmkrát odbíjejí. Blíží se noc a mě zaplavuje nenadálá vlna neklidu, ale zase odeznívá, protože vidím lidi vlídně a s nábožným výrazem vycházet a scházet po schodech katedrály.

V odrazu v jednom automatu na čokoládu si všímám, jak velice můj černý šifonový klobouček zkrášluje girlanda z umělých květin. Připravuji se na budoucnost.

Dosud odbíjí klekání, když vcházím do kavárny jménem Věžná lucerna. Usedám na červenou plyšovou sedačku.

Elegantně ke mně zamíří číšník; s poněkud přísným výrazem, zdá se mi. Popotáhnu si sukni. Myslím, že má jakési námitky proti mým žlutým punčochám. Ale žlutá s šedomodrou přece ladí.

Je příhodné, že i vlasy mám stejně žluté jako punčochy. Jak netaktní, když číšník nechce uvěřit tomu, co vidí na vlastní oči. Možná právě proto nevěří.

„Přejete si *souper*?“

... Soupé? Ten přece napsal nějakou operu... Musí mi ten číšník tolik civět na nohy...

„V těchhle žlutých punčochách jsem hrála *Pannu Orleánskou*. Osvobozovala jsem Francii, v Gelsenkirchenu!“

Číšník se usměje, nuceně přitaká. Nejspíš moc nevěří, že jsem panna, taky na to nevypadám.

Teď čeká, že si objedná, ale já mlčím. Dívám se před sebe. Trochu ztratí trpělivost:

„Tak tedy, prosím, budete si přát *souper*?“

Proč si asi přeje, abych si přála Soupého? Svá přání si budu formulovat sama, dokonce i kdybych v kapse neměla ani fenik.

„Kdepak Soupé, chtěla bych kávu.“

Nedbale si pohrávám s jídelním lístkem a mluvím noblesně unaveným tónem salónních dam.

Číšník s ušmudlaným ubrouskem pod paží prosvítí svým dobře známým lokálem... „Kdepak Soupé, chtěla bych kávu.“ ... Tenhle tón jsem mohla použít jako Athenais v *Majiteli hutí*, kdybychom nezkrachovali. Kdybychom se nerozpustili. Tím bych se z dětinské naivky vyšvihla do kategorie rafinované salónní dámy. Ovšem: kdybychom se nerozpustili, ve vzduchu, v éteru, ve slunci... to jsou mi stupínky...

Po pádu z žebříku iluzí si uvědomím: káva je šedivá a studená! Jestli tohle není smůla, člověk se potřebuje dobrat rozumné myšlenky a dostane tak mizerné kafe. Co není, toho se nejde dobrat. Myšlenka nikde.

Donesu si noviny, ač to pro mě není snadné, neboť musím projít kolem mnoha prostřených stolů, kde sedí večerící lidé. Podivují se nade mnou. Poberu veškeré kolínské noviny, vezmu dokonce i *Düsseldorfský věstník*. Vidím, že se nade mnou podivují. Je na mně znát, že jsem v Kolíně cizí? Ale to by snad ještě nebyl důvod k údivu.

Jelikož jsem herečka, umím se chovat, jak se mi zlíbí. A já uznám za vhodné nasadit učený výraz. Není nic snazšího. Nakrčím čelo. Svou učenost dostatečně podtrhuji už tím, že si beru noviny.

Čtu si hned za chůze, jako bych se nemohla dočkat informací. Jen ať si o mně myslí, že mě nezajímá nic jiného než politika.

Narazím do židle, ale to je mi zrovna vhod. Někdo se zasměje a já se dopustím té nešikovnosti, že se ohlédnu rozesmátým směrem. Sedí tam dáma v zářivě zelené blůze.

Směje se mně. Kdyby věděla, že se směje nepatřičně, možná by se nesmála. Kdyby věděla, jak mě svým smíchem mučí, možná by jí nestálo za to se smát. Přináší takový smích vůbec potěšení? Myslím, že nejsem dost hloupá, abych se dovedla smát. Až zchytrím natolik, že budu vědět, o co se na světě jedná, třeba mi smích zase půjde.

Žena se směje dál, ale já se na ni samozřejmě nesmím dívat ani o jejím smíchu přemýšlet. Zkoumám nabídky bydlení. Ach, tolik vybavených pokojů, které člověku neustále připomínají, že by měl někde složit hlavu! Skončit v posteli, tahle zastávka se opakuje téměř denně. Ráda bych udělala výjimku, tichounce si zazpívám: „Ranní rozbřesk, rozbřesk ranní – věští časné umírání...“

Ale moc mi to nepomáhá, a tak si vrývám do paměti názvy ulic města Kolína nad Rýnem, aby mi nezněly tolik cize...

„Vybavený pokoj, klavír k dispozici, rodinné soužití“ ... Tohle sotva někoho zláká. Skličuje mě, už jen když to čtu. To se radši budu rmoutit vážností života. Tedy burza práce.

„Přijmeme inteligentní dívky s dobrým doporučením.“ Tak lehkomyšlný ještě nikdo nebyl, aby mě doporučil.

„Opora paní v domácnosti...“ – vždyť se nemůžu opřít ani sama o sebe.

„Tři vyučené šičky, zběhlé v košilích s manžetami...“ Ach, nejsem ani jedno, ani druhé.

Ale tady: „Děvče, které má rádo děti, dovede se otáčet u plotny a vyzná se v krejčovíně.“ Jde mi z toho hlava kolem. Žádají se tu protiklady. Pokouším se v myšlenkách spojit zdánlivě nespojitelné a po čtvrt hodině už vidím, že

protiklady neexistují. U plotny se točím a s prodejem koloniálního zboží jsem obeznámená od té doby, co jsem vynaložila značné úsilí, abych se stala zručnou šičkou pytlů. To vše mě ale velice zmáhá. Zkouším se přenést do továrny na cigarety a vsedě tam kroutit značku, kterou jsem zatím jenom kouřila, ale ani to už víckrát dělat nebudu. Působím pochopitelně nezměrnou škodu. Raději se hodlám od téhle práce držet dál.

Pročítat nabídky práce je ovšem nesmírně důležité, člověk odhalí své vlastní nezpůsobilosti.

Už je půl osmé a já se ptám sama sebe, z čeho jsem žila dosud. Člověk přece nežije z nicnedělání. Ach, hned se okřiknu! Kdopak dostává jídlo a pití jen za to, že žije? Možná se tu jedná, aspoň dočasně, o možnost výdělku? Třeba bych to měla povědět svatému Aloisovi. Ale ten by mi přece nedovedl říct, jak skládat košile s manžetami a jak snášet pekelný žár ohříváče na žehličky.

Číšník položí vedle mě na židli *Rozlétané listy* a k nim *Elegantní svět*.

„Přejete si ještě kávu?“

„Ne, děkuji, totiž... přece jen mi raději ještě jednu přineste.“

Jestli mi nepomůže ani další káva, nepomůže mi už nic.

Z čeho jen jsem tak vyčerpaná? Dostávají žehlíčky zálohu? Ale určitě ne večer, ve tři čtvrtě na osm, když ještě nevyžehlily ani kapesník. Proč jsou všechny moje otázky tak palčivé?

„Pane vrchní, nevíte, kdy končí švadleny? Myslím kdy se zavírají dílny?“

„Myslíte ‚Vídeňské dílny‘?“

„Myslím kolínské. No, třeba i vídeňské. V kolik hodin by asi tak mohly zavírat vídeňské dílny?“

„Lituji, o tom bohužel nejsem dobře zpraven. Ale řekl bych, že tak okolo šesté nebo sedmé.“

„Opravdu moc děkuji.“

„Ale prosím.“

Odejde.

... Že bych číšníkovi připadala melancholická, když mi sem položil *Rozlétané listy*? Přeci jen je to milý člověk. Teď stojí u baru. Mluví s výčepní. Ta točí sklenici piva. Číšník s výčepní se na mě dívají. Usmívám se na ně. Neoplatili mi úsměv? Nedokážu to říct s jistotou, ale připadá mi to tak.

Zatímco si prohlížím obrázky v *Elegantním světě*, přemýšlím, jestli nemám jít k baru a dámě s číšníkem se svěřit. Všechno jim říct a probrat s nimi, na jaké zaměstnání bych se nejspíš hodila.

Jenže ono nejde jen o zaměstnání, se mnou je v nepořádku všechno... Třeba by se mi s číšníkem mluvilo líp než se svatým Aloisem.

Hodiny odbíjejí osmou. Pálí mě chodidla. Vypila jsem druhou kávu. Pročetla nabídky práce a bydlení. Žádné rozumné myšlenky jsem se nedobrala. Číšník a výčepní vypadají zaneprázdněně, vůbec už se po mně neohlízejí.

To mě velmi skličuje. Kdyby se aspoň ta paní v zelené blůze znovu zasmála. Mezitím je ale pryč a já jsem si ani nevšimla, že odešla.

Lokál se vyprázdnil. Všichni se nejspíš vrátili domů. Mě tu přirozeně nechali sedět. Vlastně to vůbec tak přirozené není.

Čím déle jsem naživu, tím víc se můj život zamotává.

Vypila jsem dva šálky kávy. Není ještě to nejhorší, že jsem kávu vypila, ale že ji nemůžu zaplatit. Kdyby si každý chtěl pít kávu zadarmo, co potom?

Že bych to zkusila s mdlobami? Ale asi by nedávalo moc smysl, abych omdlela vsedě. Navíc jsem se na číšníka a na výčepní usmívala. Kdo se usmívá, ten přece hned neomdlí. Mohla bych omdlít proto, že jsem si prohlédla *Elegantní svět*? Do dvanácti hodin se mimochodem musím ze mdlob zase vzpamatovat, protože ve dvanáct kavárna zavírá. Snad číšník s výčepní nepojmou neblahou myšlenku chtít mě z mdlob za každou cenu probrat. Pak by bylo třeba zaplatit za kávu, pravděpodobně za baldrián, který mi nastříkají do obličeje, za éter, který bych musela vdechovat, za nádobí, které by číšník v rozčilení upustil... Ne, z omdlévání nebude nic.

Jsem už velice unavená. Mám i hlad. Co kdybych si objednala obloženou housku? Mohla bych ji pomalu spořádat a nožem si proříznout tepny; samozřejmě až pak, po jídle.

Neměla jsem v ústech od včerejšího večera. Už je tedy nejvyšší čas umřít, totiž najíst se. Všechno do sebe náhle výborně zapadá, jak se mi zdá.

Vlastně bych si mohla objednat garnýrovaný řízek. Ovšem. Připouštím. Pokud si však objednám biftek, musím neodvolatelně zemřít. Nevyhnutelně. Zakrojím do tepen tak hluboko, že život nepůjde zadržet.

K bifteku si lze vyžádat mimořádně ostrý nůž. Jenže tím se také zavážu řádně zemřít. Což vlastně ale musím i kvůli mizerné obložené housce. Mizerné! Milý Bože, pomoz mi vystříhat se zpupnosti! Vidiš mé myšlenky ohledně svatého chleba. Odpusť mi, ale stojí osmdesát feniků. Nemám žádné vyhlídky. Vůbec nic. Kdybych aspoň měla vystupování! Kdyby mi mohli věřit, že kávu zaplatím později. Ale vždyť tomu nevěřím ani já sama. Jsme uprostřed sezóny. Kde bych sehnala angažmá? Kež by mi mohli uvěřit, třebaže já nevěřím! Jenže to nemůžu očekávat.

Už v Münsteru mi nevěřili. Bytná mi řekla: „Pakujte se odtud. Uvěřím vám všechno, jenom ne, že od vás dostanu peníze.“ Ach, nevěřila by mi ani nic jiného. Myslím si. Přitom jsem se právě odhodlávala dát jí dvě marky, jen jsem hledala vhodnou formu. Což jsem neměla dělat. Při placení je to zbytečné. „No, jen běžte, ve jménu Božím,“ pravila. „Cože? Chcete mi tu nechat kostýmy? O takovou veteš nestojím. Hlavně se odtud klidte. Pokoj už je pronajatý...“

Hrozně na mě pospíchala. Ani mě nevyslechla. Tak jsem zkrátka jela.

Život je nesmírně zvláštní. Nemůžu si na to zvyknout. Bude lepší si na všechno odvyknout. Takže mi biftek přichází jako na zavanou. Nejpozději sedm minut po jídle zemřu. Kdybych čekala déle, bude to nápadné. Číšník sklídí stůl, odnese nůž a bude po umírání. A utrpení začne od začátku.

„Pane vrchní, jednu obloženou housku!“ zavolám. Jsem celá ochraptělá. „Pospíchám, pane vrchní. Jedu nočním vlakem do Düsseldorfu. Řekněte to prosím v kuchyni.“

„Jistě.“

Ručička hodin ve Věčné lucerně se pohybuje docela rychle. Je už deset minut po osmé.

Číšník přináší jízdní řád. Bože můj, ještě tohle: „Do Düsseldorfu už žádný vlak nejede, slečno.“

Vezmu si svazek. Jsem nervózní a rozčilená, ale zalistuji v něm. Víím dobře, že se v jízdních řádech nevyznám. Po každé mě zmatou. Teď se mi poprvé v životě podaří zorientovat. Dokážu vyčíst trasu Paříž – Lyon – Středozemní moře.

„Dovolíte, abych vám to našel?“ Číšník hledá v knize, přestože ho volají. Dělá si o mě starosti. Ujímá se mě.

„Ó, prosím, nechte to být. Já jsem totiž ani nechtěla do Düsseldorfu, vůbec tam nechci. Nemějte mi to za zlé... řekla jsem to jen tak. Prosím, už to nehledejte. Ne, opravdu, je to jedno. Mám náhodou hlad a chtěla jsem rychle housku. Ale můžu se najíst i později v hotelu.“

„Co vás nemá, za okamžik to bude hotové.“

Odchází.

Zahanbením se mi chce plakat, ale vzchopím se. Znají mě už po celé kavárně, dokonce i v kuchyni. Vědí, že mám hlad. Ach, moje ostuda ještě vzroste! Po mé smrti vyrovná útratu číšník, za jeho dobrotu se mu dostane zklamání. Ale tento číšník je poslední člověk, kterému ukřivdím.

Objednám si sklenici piva. Žiji ve spořádaných poměrech. Hořčičné okurčičky chutnají pikantně a mně se ještě vůbec nechce myslet na smrt. Ze smrti se stal vágní, neurčitý pojem... Nedokážu smrt pochopit, ale to ani není nutné.

Však zjistím, jaké to bude. Teď se nejdřív zbožně najím. Chutná to výborně. Vlastně jsem unavená... Ale to nevadí. Třeba je to únava z piva.

Sníme to a zemřeme, praví se kdesi v bibli.

Kolik bude číšník asi muset po mé smrti zaplatit?

Ale to přece vůbec není důležité. Jak směšné, že ještě počítám. Vždyť už nemám co přepočítávat. Už jsem se napočítala ažaž. Promlouvám k sobě. Jakmile je člověk mrtvý, už se nepočítá. Přestane to už během agónie. Během umírání se z nesplacených účtů, kterými se za života zoufale trápil, stávají malichernosti a víra se zázračně prohlubuje k nejjasnějšímu poznání: „Beztak bych nemohla zaplatit – a teď už teprve nezaplatím.“

S úsměvem se nořím do placeníproště říše. Co bych ještě mohla chtít? Dopijím zbytek piva a říkám: Smrt ruší všechny přísahy (viz Schiller, *Úklady a láska*)... Přichází poslední zbyteček housky s klobásou. Budiž vychutnán s láskyplnou pozvolností!

„Pane vrchní, ještě koňak, prosím.“

Usmívám se. Jsem už na druhém břehu. Smím se usmívat bez obav, že budu úsměvu litovat.

„Pane vrchní, tím už ale končím. Měl jste se mnou spoustu námahy. Tím už končím.“

„Ó, prosím vás...“

„Ne, neodmlouvejte. Je to pravda. Ale já už co nevidět odejdu. Skutečně odejdu.“

„Milostslečna jen projíždí?“

„Ano, bohužel, bohužel...“

Emmy Hennings Cejch (deník)

Z německého originálu *Das Brandmal: Ein Tagebuch*
vydaného nakladatelstvím Erich Reiss v Berlíně roku 1920
přeložila Marie Voslářová
Jazyková redakce Petr Janus
Jazyková korektura Linda Zachystalová
Obálka a grafická úprava OFICINA
Sazba JT
Vydalo nakladatelství RUBATO v Praze roku 2024
Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice
První vydání
ISBN 978-80-88641-09-4

RUBATO
Sarajevská 8
120 00 Praha 2
www.rubato.cz
studio@rubato.cz